

ಒಂದು ಮಹಾನ್ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯವೆಸಗುವುದು ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಕರೊಬ್ಬರ ಸಂದರ್ಶನ

ವಿಜಯಶ್ರೀ ಪಿ.ಎಸ್.

ಒಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವೈಕಲ್ಯಗಳಿರುವ ಮತ್ತು ವೈಕಲ್ಯಗಳಿರದ ಮಕ್ಕಳು ಜೊತೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮುದಾಯವು ಪರಸ್ಪರ ಗೌರವ ನೀಡಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಲಿಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ! ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ತುಂಬಾ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಶಾಲೆಯೆಂದರೆ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಳಗೊಳ ತಾಲೂಕಿನ ಪೇಪರ್‌ಛೌನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರೊಬ್ಬರು ಕೈಗೊಂಡ ಉಪಕ್ರಮವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವ ಮಕ್ಕಳು, ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯ ಬೇಕಾದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ.

ನಾನು ಈ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ದಿನ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆಂದು ತಮ್ಮ ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯ ಬೇಕಾದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪಾಲಕರು ಆ ಶಾಲಾ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ಅಧಿಕಾರಿಯು ನಮ್ಮನ್ನು ಸಯ್ಯದ್ ಬಾನ್ ಎಂಬ ಶಿಕ್ಷಕರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. ಹಾಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವಾಗ, ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವು ಆರಂಭವಾಗಲು ಈ ಶಿಕ್ಷಕರೇ ಕಾರಣವೆಂದೂ, ಅವರು ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡೇ ಇಡೀ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದರು. ಸುತ್ತಲೂ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ತಮ್ಮ ಮಗುವಿನ ವೈದ್ಯಕೀಯ (ಆರೋಗ್ಯದ) ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಕುರಿತು ವೈದ್ಯರೊಡನೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪೋಷಕರು, ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಕಂಡು ಕುತೂಹಲವಾಯಿತು. ಶಾಲಾ ಸಮಯದ ನಂತರ ಸಯ್ಯದ್‌ಬಾನ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಸಂದರ್ಶನ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅವರು ಆ ಕೂಡಲೇ ಒಪ್ಪಿದರು. ವಿಜಯಶ್ರೀ : ನಿಮ್ಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನು? ನೀವು ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗುವುದನ್ನೇ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀಕೆ?

ಬಾನ್ : ನಾನು B.A ಮುಗಿಸಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ತಾಲೂಕಿನ ಗಾಣಂಗೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಸೇವಾವಧಿಯ ಆರಂಭಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದಾಗಲೆಲ್ಲ ವೈಕಲ್ಯಗಳಿರುವ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ಸಾವನ್ನಪ್ಪುತ್ತಿರುವುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಸುದ್ದಿಗಳು ನನ್ನ ಮನವನ್ನು ಕಲಕುತ್ತಿದ್ದವು. ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಒಂದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಈ ಮಕ್ಕಳು ಏಕೆ ಸಾಯಬೇಕು ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯು ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸತಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನೀಡುವ 90 ದಿನಗಳ 'ಬುನಾದಿ' ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿತ್ತು. ತರಬೇತಿಯ ಬಳಿಕ, ಭಾಗವಹಿಸಿದವರು ಪರೀಕ್ಷೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾದ ಏಳು ಜನರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ವಿಶೇಷ ಬಿಎಡ್ ಪದವಿ (Special B.Ed

Certification) ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಭೋಜ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ನಮ್ಮ ವಿಶೇಷ ಬಿಎಡ್ ಪದವಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಣಕಾಸು ನೆರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು. ನಾನದನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಒಬ್ಬ ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ ಮರಳಿ ಬಂದೆ. ವಿಜಯಶ್ರೀ: ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ನೀವು ಈ ಶಾಲೆಗೆ ನಿಯುಕ್ತರಾದಿರಿ?

ಬಾನ್ : ನಾನು ನನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದಾಗ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಸುತ್ತ ಎಲ್ಲೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆರಿಸುವುದು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಮೊದಲ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯ ಬೇಕಾದ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಜಾಗವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು. ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಬಳಿ ಇರುವ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಕೆಆರ್‌ಎಸ್ ಕ್ಲಸ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯ ಬೇಕಾದ ಮಕ್ಕಳು ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ವಾಹನವನ್ನು ಕೂಡ ಒಳಗೊಂಡ ನಮ್ಮ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ತಂಡವು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಓಡಾಡಿ, ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ನೆರವಿನಿಂದ ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯ ಬೇಕಾದ ಮಕ್ಕಳಿರುವ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅತ್ಯಂತ ದೂರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವುದು, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದು ಕೂಡಾ ಅಂಥಾ ಕುಟುಂಬದ ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಂಡೆವು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಜಾಗವನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಆರಂಭಿಸಿದೆವು. ಆಗ ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದಾಖಲಾತಿಯಿಂದಾಗಿ ಮುಚ್ಚುವ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದ ಪೇಪರ್ ಛೌನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಶಾಲೆಯ ಕಟ್ಟಡದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿತು. ಆ ಕೂಡಲೇ ನಾವು ನೇರವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ವಲಯ ಕಚೇರಿಯನ್ನು (Block Education Department) ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ, ಶಾಲೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಆ ಹೋಬಳಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡೆವು.

ವಿಜಯಶ್ರೀ : ಆ ಕೂಡಲೇ ಅನುಮತಿದೊರೆಯಿತೇ?

ಬಾನ್ : ಹೌದು! ನನಗೆ ಈ ಶುಭ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಸಶಕ್ತ ತಂಡವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಮಾತನಾಡಿ ಕೆಲವು ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ. ನಾವು ಒಂದು ತಂಡವಾಗಿಯೇ ಈ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದೆವು. ಅರ್ಥ ಇಂಚಿನಷ್ಟು ದಪ್ಪ ಧೂಳು ತುಂಬಿದ್ದ ಮೊದಲನೆಯ ಮಹಡಿಯ ಜಗುಲಿಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಗತ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲೆಂದು

ನಮಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಣನಿಡಲಾಗಿತ್ತು. ನಾವು, 'ಪುನರ್ವಸತಿಕೇಂದ್ರ' (Rehabilitation Centre) ಎಂಬ ಫಲಕವೊಂದನ್ನು ತೂಗುಹಾಕಿದೆವು. ನಮ್ಮಂತೆ ಕೆಳಗೆ, ನೆಲ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಲೆಯು ಎಂದಿನ ಹಾಗೆ ಸರಾಗವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಜನಿಯೂಟದ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಕೇಂದ್ರವು ಆರಂಭವಾದ ಮರುದಿನವೇ ಪಾಲಕರು ಬಂದು ಜಮಾಯಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್, ಬಹಳ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಬರಲೇಇಲ್ಲ.

ವಿಜಯಶ್ರೀ: ಅದು ಬಹುಶಃ ತುಂಬಾ ಎದೆಗುಂದಿಸುವಂತದ್ದಾಗಿರಬೇಕು.

ಖಾನ್: ಈ ಕೇಂದ್ರ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಇದೆ, ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪಾಲಕರಾಗಲೀ ಸಮುದಾಯವಾಗಲೀ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ, ಸುಮಾರು 2008ರ ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಮೂರು ಜನರಿರುವ ನಮ್ಮ ಸಮರ್ಥ ತಂಡವು ಪಾಲಕರನ್ನು ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಹೊರಟಿತು. ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಜೊತೆಗೂಡಿ ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಟುಂಬವನ್ನೂ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದೆವು. ಆ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಿತಿ ಕರುಣಾಜನಕವಾಗಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾಲಕರ ತಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಅರಿವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳಂತೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ಅವರ ಕೋಣೆ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯಂತೂ ತೀರಾ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿತ್ತು. ನಿಜ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಪರಿಸರವು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿರದ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳೂ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣ ನಾವು ಈ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಆತ್ಮೀಯರಾದೆವು, ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಹುಟ್ಟಿತು. ಸಮಯ ಸರಿದಂತೆ, ಕುಟುಂಬಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಮನದಟ್ಟಾದ ಮೇಲೆ, ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಶ್ವಾಸ ನಮಗೆ ಬಂದಿತು. ಆಗಲೇ ನಾವು ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯ ಬೇಕಾದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿರುವ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರದ (Rehabilitation centre) ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದು.

ವಿಜಯಶ್ರೀ: ಪುನರ್ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರವೊಂದು ಏನನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೇ?

ಖಾನ್ : ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಟ್ಟದ ದೈಹಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ (Physiotherapy) ಮಾಡುವುದನ್ನು ಪಾಲಕರು ನೋಡಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಪುನರ್ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲು ನಮಗೆ ಸುಲಭವಾಯಿತು. ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಇನ್ನೊಂದಿಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಲು ಪುನರ್ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರವು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಹೇಳ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮನವೊಲಿಸಿದೆವು.

ಮೊದಲ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಿಬಿರಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದಾಗ ಪಾಲಕರು ಆ ಕೂಡಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಫಿಸಿಯೋಥೆರಪಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಮಕ್ಕಳು ಖುಷಿಪಡುವ ಆಟದ ಸಾಮಗ್ರಿ ಹಾಗೂ ಆಟಕ್ಕೆ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯರು/ತಜ್ಞರು ಕೂಡ ಲಭ್ಯರಿರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಅರಿವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾದರು. ವಿಜಯಶ್ರೀ: ಅತ್ಯಂತ ದೂರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲರುವ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮನಸ್ಸಿತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಪಾಲಕರ ಬದುಕನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಇದೊಂದು ಬಲು ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನೆಯೇ.

ಖಾನ್: ನಮ್ಮ ತಂಡವು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಶ್ರಮಪಟ್ಟಿದೆ. ಅವರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ನಾವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು.

ವಿಜಯಶ್ರೀ : ಅದಾದ ನಂತರ ಕೇಂದ್ರವು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತು?

ಖಾನ್: ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದಂತೂ ಪಾಲಕರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ನಂತರ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಒಂದು ಮಗು ಲೋಹದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಆಧಾರ ಪಡೆದು ನಡೆಯಲು ಆರಂಭಿಸಿತು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಉಂಟುಮಾಡಿತ್ತು. ಪಾಲಕರಲ್ಲಿ ನೇರಿ ಇಲ್ಲೊಂದು ಸ್ನೇಹ-ಕೂಟವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ (ಸಿಬ್ಬಂದಿ) ಇಡೀ ದಿನ ಕಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈಗ ನಾವೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬದಂತಿದ್ದೇವೆ.

ವಿಜಯಶ್ರೀ : ಪುನರ್ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ದಿನಚರಿ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ?

ಖಾನ್: ಶಾಲೆಯು ಬೆಳಗ್ಗಿನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭವಾತ್ಮದೆ. ನಂತರ, ಮಕ್ಕಳು ಪಾಠ ಕೇಳಲು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತರಗತಿ ಕೊಠಡಿಗಳಿಗೆ ತೆರಳುತ್ತಾರೆ. ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯ ಬೇಕಾದ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಪಾಲಕರು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳೊಡನೆ ದೈಹಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಆಟ, ವಾಕ್ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ನಿತ್ಯದ ಯೋಜಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಊಟದ ನಂತರ, ಈ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿಷಯ ಸಂಬಂಧಿ ಪಾಠ ಕೇಳಲು ಆಯಾ ತರಗತಿ ಕೊಠಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ವಿಜಯಶ್ರೀ : ಅಂದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ?

ಖಾನ್: ಹೌದು. ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. (ನನ್ನ ಮುಖದಲ್ಲಿನ ಬೆರಗನ್ನು ನೋಡಿ ನಸುನಕ್ಕರು)

ವಿಜಯಶ್ರೀ : ನೀವಿವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಇದು ತುಂಬಾ ಸವಾಲಿನ ಕೆಲಸವೇ ಆಗಿರಬೇಕು.

ಖಾನ್: ಹ್ಲಂ. ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ ಮೇಡಂ. ವೈಕಲ್ಯಗಳಿರದ ಮಗುವಿಗೆ ಮಧ್ಯಮಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವುದರಿಂದ ಅದ್ಭುತ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆಂಬ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಾನು ಅರಿತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತರಹದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರು ನಿಧಾನಗತಿಯಲ್ಲೇ ಕಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ವೈಕಲ್ಯಗಳಿರದ ಮಕ್ಕಳೂ ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಎರಡೂ ತರಹದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಾಲೆಯು ನೀಡುವ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯು ಯಾವುದೇ ಅಳತೆಗೆ ಸಿಗುವಂತಹುದಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಹವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಡಗೂಡಿ ಕಲಿಯುತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿರುವ ಪಾಲಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನೆರವು ನೀಡಲು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾತಾವರಣವೇ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವಂತಹದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಲೆಯು ಇರುವ ಅದ್ಭುತವಾದ ಸ್ಥಳವೇಕಾಶ!

ವಿಜಯಶ್ರೀ : ಸರ್, ನೀವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳ ಜೊತೆ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಖಾನ್ : ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ- ಈ ಮೂರೂ ಇಲಾಖೆಗಳು ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆ, ನಾವು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಬಹುದು ಅಥವಾ ಕಾಣಬಹುದು.

ವಿಜಯಶ್ರೀ: ಸಮುದಾಯದೊಡನೆ ಸಹಯೋಗ, ಶಾಲಾ ದಿನಚರಿ, ವಿವಿಧ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳೊಂದಿಗಿನ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿನ ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದರತ್ತ ಗಮನ-ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ಹೇಗೆ ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತೀರಿ?

ಖಾನ್: ಶಿಕ್ಷಕರು, ಶಿಕ್ಷಕೇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹಾಗೂ ಪಾಲಕರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಸಮರ್ಥವಾದ ತಂಡ ನಮ್ಮದು. ಇಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಅನುದಾನ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಆ ಕೂಡಲೇ

ಭಾಗೀದಾರರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಸಭೆ ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಹಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಒಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯ.

ವಿಜಯಶ್ರೀ : ಇಂತಹ ಅದ್ಭುತ ಕಾರ್ಯವೊಂದನ್ನು ನೀವು ಸಾಧಿಸಿರುವ ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಗುರಿಯೇನು ?

ಖಾನ್ : ನಾನು ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಬಹಳಷ್ಟಿವೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಬಲವಾದ ಅನಿಸಿಕೆ. ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಬದುಕುವ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಅದು ಅವರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು. ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಮಕ್ಕಳ ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಕಾಳಜಿ ನೀಡುವಂತಹ ಸುಸಜ್ಜಿತ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೊಂದನ್ನು ನಾವು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಆಶಯ. ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳು ಸಿಗಬೇಕು ಎಂದೂ ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಓರ್ವ ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಈಗ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಪದವಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಇನ್ನಿತರ ಯಾವುದೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಹಾಗೆ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದಾಗ ನಮಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಆತ ಪಡೆದ ವಾಕ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಿಂದಾಗಿ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ, 'ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯ ಬೇಕಾದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಶಾಲೆ' ಎಂಬ ಘೋಷವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವಂತೆ ನಾನು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ವಿಜಯಶ್ರೀಯವರು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಗರ ಶಾಲಾ ಉಪಕ್ರಮದ (Urban School Initiative) ಭಾಗವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು vijayshree.ps@azimpremjifoundation.org ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ಅನುವಾದ: ಸಹನಾ ಹೆಗಡೆ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಮಂಡೇಕೋಲು